

Köszöntjük az Olvasót!

Köszöntjük a kedves Olvasót abból az alkalomból, hogy ezzel a példánnyal folyóiratunk huszonegyedik számát veheti kézbe, melyet a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kara Modern Filológiai Intézetének vezetésével folyó és hamarosan lezáruló, EFOP-3.2.14-17 jelű, *Nyelvkaland ME – Nyelvtanulással a boldogulásért* elnevezésű nagyprojekt bemutatásának szenteltünk.

A projekt a Modern Filológiai Intézet egyik alapvető oktatási profiljához, a nyelvtanárképzéshez kapcsolódik. Megvalósításában intézetünk valamennyi oktatója részt vesz a Miskolci Egyetem BTK Tanárképző Intézetének, valamint az egyetem Idegennyelvi Oktatási Központjának egyes munkatársaival együtt. A cél az, hogy az egyetem nyelvtanárképzést, illetve nyelvi képzést folytató intézetei a megye projektbe bekapcsolódó 16 középiskolájában hozzájáruljanak a közoktatásban folyó angol és német nyelvi képzés módszertani megújításához, a tanulók pozitív tanulási spirálba kerüléséhez egyrészt azért, hogy az egyetem középiskolás diákokhoz korban is közel álló tanárjelölt hallgatói rendszeres élménypedagógiai foglalkozásokat tartanak nekik, másrészt a középiskolások tanévenként két alkalommal ún. élménynap keretében az egyetemre látogatnak, ahol a fenti intézetek oktatói játékos és változatos angol és német nyelvi foglalkozásokat szerveznek számukra.

Ezt a munkát mutatják be a kötet tanulmányai két tartalmi egységbe rendezve. Az egyes egységeken belül a tanulmányokat a megszokottól eltérően nem a szerzők betűrendjében, hanem egyfajta logikai rendben közöljük az átfogóbbaktól a téma fontos részkérdéseit taglalók felé haladva. A kötet tanulmányaiból mint az egymáshoz illeszkedő mozaikokból egy jól átgondolt és gondosan felépített projekt leírása bontakozik ki.

Az első blokk tanulmányai különböző aspektusokból a projekt elméleti háttérét képező élménypedagógia témájával foglalkoznak. Az élménypedagógiai megközelítés azért különösen alkalmas a projekt célkitűzéseinek megvalósítására, mert arra törekszik, hogy a tanulók érdeklődését és motivációját felkeltse, s a tananyagot, ebben az esetben a két nyelvet és az azokat beszélő kultúrákat életközeli hozza a tanulók, köztük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára. Bikics Gabriellának, a projekt szakmai vezetőjének tanulmánya átfogó képet ad az élménypedagógia kialakulásáról, előzményeiről és alap gondolatairól, értelmezési lehetőségeiről, kibontakozásáról, és kezdeményezőjéről, a német és angol kultúrához egyaránt kötődő Kurt Hahnról, aki mindkét országban létrehozta iskoláit, ahová hamarosan híres családok írták be gyermekeiket. Az írás ismerteti az élménypedagógia előnyeit és hátrányait is, ily módon tartózkodva attól, hogy kizárólagosan üdvöztető megközelítésként tüntesse fel.

Lubinszki Mária írása a pszichológus szemszögéből foglalkozik a tanulás folyamatával. Tárgyalja a középiskolás korosztály életkori sajátosságait, azt, hogyan erősítik a pozitív élmények a motivációt, hangsúlyozza a reális célok kitűzésének, a nyelvtanulás során fellépő akadályok kezelésének fontosságát, foglalkozik a teljesítményszorongás kérdésével. A tanulmány központi gondolata az, hogy a nyelvtanulásban kiemelten fontosak a lexikális tudáson átívelő kompetenciák (pl. szociális hatékonyság, problémamegoldó képesség), amelyeket éppen a tapasztalati tanulás és az átélt élmények fejlesztenek leginkább.

Magnuczné Godó Ágnes angol nyelvi alprojektvezető tanulmánya a hatékony tanulás ismerveiből és a hatékony tanulási környezet elemeiből kiindulva azt tárja fel, hogyan ad az élménypedagógiának új, multikulturális dimenziót az interneten elérhető alkalmazások, erőforrások és információk sokasága, amelyek a mai fiatalok számára megszokott közeget

jelentenek és elérhető közelségbe hozhatják, élményszerűvé tehetik a világot a jó és szerény anyagi körülmények között élő tanulók számára egyaránt, amennyiben a közoktatás hatékonyan integrálja őket a tanulás és tanítás folyamatába. Számos példa felhasználásával mutatja be, hogyan használhatók különféle internetes erőforrások projektmunka típusú, zömmel kreatív, nyitott végű feladatok kidolgozására.

Bazsóné Sörös Marianna német nyelvi alprojektvezető írásának témája a drámapedagógiát továbbfejlesztő performatív didaktika. A tanulmány számos olyan tevékenységi formát ismertet, amely hatékonyan integrálható a nyelvvoktatásba, mivel fizikai aktivitásra, közvetlen érzékelésre, érzelmi átélésre és kooperációra épül, így ezek során a tanulók szinte észrevétlenül sajátítják el a nyelvi tananyagot.

Gyakorló középiskolai tanárként írásában Simkóné Késmárki Csilla az angol nyelv oktatásában bevált linkek gyűjteményét ismerteti, s felhasználásukra gyakorlati tanácsokat ad. Megkülönbözteti a legtöbb nyelvi készség fejlesztésére feladatokat kínáló gyűjtőlinkeket, a nyelvtant gyakorló linkeket és a játékos, szórakoztató és pihentető feladatokat tartalmazó linkeket. Közleménye újabb adalék ahhoz, hogyan alkalmazhatjuk a modern technológiát hatékonyan a nyelvvoktatásban.

A második tematikus blokk írásai magát a projektet mutatják be. A nyertes pályázat anyagára épülő alapos, minden lényeges elemre (célrendszer, célcsoportok, szakmai megvalósítók, tevékenységek, kompetenciafejlesztés szintjei) kiterjedő, szemléletesen illusztrált ismertetést nyújt a projektről első menedzserének, a nyertes pályázat összeállításában oroszlánrészt vállaló Kegyes Erikának a tanulmánya. Ezt a projekt kulcsfontosságú elemeit bemutató beszámolók és tanulmányok követik. Ezek sorában elsőként Bikics Gabriella és a jelenlegi projektmenedzser, Pataki Éva beszámolóját olvashatjuk a projekt záró szakaszában elvégzett kompetenciafejlesztésről. Ez amiatt is figyelmet érdemel, mivel a tavasszal kitört világjárvány a projekt további részének újratervezését tette szükségessé. A középiskolai tanárok számára tervezett továbbképzést a nyár végén még meg lehetett ugyan jelenléti formában tartani, a tavaszi élményszakok egy részét és az élménynapokat azonban az interneten, zoom meeting formájában kellett megvalósítani. Ily módon – ahogyan az a beszámolóból nyomon követhető – a kompetenciafejlesztés az egyetemi oktatók és tanárjelölt hallgatók digitális kompetenciáira vonatkozólag fokozottan érvényesült.

A projektben részt vevő tanárszakos hallgatók szemszögéből, az eredményes tanár képességeiből és ismérveiből kiindulva elemzi a projekt hozadékát Ádám Anetta írása. Egyik nagy előnyét abban látja, hogy a tanárképzési programon túlmenő, értékes tapasztalatszerzési lehetőséget kínál a hallgatók számára. Reflexióikat idézve megállapítja, hogy nyolc területen szereztek hasznos tapasztalatokat és ismereteket (pl. előítéletek és sztereotípiák működése, hátrányos helyzetű tanulók motiválása és oktatása, stb.).

Az egyes élménynapok utolsó állomásán a részt vevő középiskolások értékelő lapot töltöttek ki az egyes tevékenységekről. Ezek statisztikai módszerekkel való kiértékelését foglalja magában Kovácsné Duró Andrea tanulmánya. Konklúziója az, hogy a diákok a játékos, humoros, mozgásos és kézműves tevékenységekkel társított feladatokat részesítették előnyben a tanórai frontális oktatásra emlékeztető programokkal szemben, ami ismét csak az élménypedagógiai megközelítés jelentőségét igazolja.

Dobos Csilla írása a projektben alkalmazott visszacsatolási-reflexiók felmérések áttekintését követően a részt vevő egyetemi oktatók által kitöltött internetes kérdőíveket dolgozza fel. Ezek tanúsága szerint az oktatók szívesen vettek részt a projektben, és egyértelműen hasznosnak ítélték azt, sokan pedig a saját felsőoktatási tanári munkájukban is alkalmazzák az élménypedagógia egyes tevékenységeit (pl. játékos és digitális elemek). Az idézett reflexiókban azonban figyelemre méltó módon az is szerepel, hogy a hatékony tanítás érdekében

az élménypedagógiai megközelítésnek egy szélesebb és az adott körülményeknek megfelelő módszertani repertoár részét kell alkotnia.

Mokrainé Orosz Angéla tanulmánya a középiskolás diákok által kitöltött két, nyílt és zárt kérdéseket egyaránt tartalmazó motivációs kérdőív eredményeit összegzi. Az első felmérést a projekt indulásának évében, 2018-ban, a másodikat egy évvel később végezték el. A részletes elemzés konklúziója az, hogy az élményfoglalkozások eredményeként a diákok motivációja egyértelműen nőtt, ami megalapozza az eredményesebb nyelvtanulást.

Szabóné Papp Judit
főszerkesztő